

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

Obor provoz a ekonomika

Denní studium

Ekonomická efektivnost podniku a možnosti dalšího vývoje

(T E Z E)

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dana Žídková, CSc.

Autor:

Ana Kalandarishvili

PRAHA 2015

Souhrn:

Tato bakalářská práce je zaměřena na zhodnocení ekonomické výkonnosti společnosti ŠKODA AUTO, a.s., která se zabývá především vývojem, výrobou a prodejem vozidel a jejich příslušenství a kterou lze zařadit mezi nejstarší automobilové závody na světě. Analýza se soustředí na období mezi lety 2010-2013 (poslední výroční zpráva společnosti byla vydána v roce 2013). V této práci se nachází způsoby měření ekonomické efektivity, včetně finanční analýzy a SWOT analýzy, které nám ukazují slabé a silné stránky společnosti. Součástí je i charakteristika, profil a organizační struktura podniku ŠKODA AUTO, a.s. Na základě provedených analýz byla vytvořena syntéza zjištěných výsledků, následuje závěrečné zhodnocení efektivity podniku a doporučení na možná zlepšení hospodářské situace.

Klíčová slova: Ekonomická efektivnost, náklady, výnosy, finanční analýza, výkonnost, rentabilita, likvidita, poměrové ukazatele, SWOT analýza, aktiva, pasiva.

Hlavním cílem bakalářské práce bude zhodnotit ekonomickou efektivnost vybraného podniku ve stanoveném období a v porovnání s konkurencí (chování na trhu) a analyzovat možnosti dalšího růstu.

Práce bude rozdělena na dvě části. V první, teoretické části budou popsány pojmy ekonomické efektivnosti a způsoby měření efektivnosti. Budou také rozebrány ukazatele ekonomické efektivnosti, finanční ukazatele a SWOT analýza. Poznatky pro teoretickou část práce budou čerpány z literatury různých autorů a z internetu, přičemž veškeré zdroje jsou uvedené v seznamu použité literatury.

Druhá, praktická část bude zaměřena na charakteristiku vybrané společnosti, včetně historie a činnosti společnosti. V této části bude hodnocena efektivnost podniku pomocí vybraných absolutních a poměrových ukazatelů. Základním zdrojem dat pro ukazatele bude výkaznictví podniku (výkaz zisků a ztrát, rozvaha, a další interní materiály), další sekundární údaje jsou získány z veřejných zdrojů a vlastním šetřením.

Údaje budou zpracovány horizontální a vertikální analýzou, dále budou sestaveny vybrané poměrové ukazatele efektivnosti. V závěru práce se nachází SWOT analýza, která vyhodnotí fungování firmy na základě silných a slabých stránek společnosti a možných příležitostí a hrozeb. K vyhodnocení výsledků bude použita interní komparace.

Základním zdrojem informací pro sestavení ukazatelů ekonomické efektivnosti a finančních ukazatelů budou roční účetní závěrky sledovaného podniku za období let 2010 až 2013, které lze dohledat na oficiálních webových stránkách společnosti ŠKODA AUTO, a.s.

V poslední části práce budou shrnuty a okomentovány výsledky, které byly v průběhu zkoumání zjištěny, a budou navržena řešení, která by přinesla zlepšení ekonomické situace společnosti.

Výsledky a diskuze

Na základě všech provedených analýz v této práci můžeme zhodnotit zjištěné výsledky a jejich vývoj s výhledem do budoucna.

Ukazatele ekonomické efektivnosti se týkají produktivity práce, nákladovosti tržeb, rentability nákladů a rentability výkonů. Ukazatel produktivity práce měl stoupající tendenci do roku 2012, poté následoval jen mírný pokles v souvislosti s nárůstem počtu pracovníků a nižšími výkony. Ukazatel nákladovosti tržeb měl žádoucí klesající tendenci do roku 2013, kdy jen mírně vzrostl, nicméně se jedná o stabilizovaný ukazatel. U ukazatele rentability nákladů je příhodné, pokud se blíží k hodnotě 10 %. K takové hodnotě měl nejbližší rok 2011. V ostatních sledovaných letech byla hodnota ještě nižší, a tedy nedosahovalo se optimálních ekonomických výsledků. Obdobně i ukazatel rentability výkonů nedosahoval pozitivních hodnot. Nejvyšší hodnotu nacházíme v roce 2011, od té doby má ukazatel klesající charakter. Celkově lze shrnout, že ani v jednom případě nelze hovořit o dodržování ekonomických normálů. Zřejmě se ale jednalo jen o dočasné kritické období.

Z horizontální analýzy vyvozujeme, že aktiva každoročně rostou, a to adekvátně ke zvyšující se produkci automobilů, tedy společnost v tomto ohledu hospodaří zdravě. Z vertikální analýzy jsme zjistili, že si společnost snaží udržet přiměřený poměr krytí aktiv vlastními a cizími zdroji, z nichž 60 % tvoří vlastní zdroje. Společnost tedy nespolehá na cizí zdroje, ani se neupisuje k dlouhodobým půjčkám, jelikož ŠKODA AUTO, a.s. má možnost finanční výpůjčky od mateřské společnosti Volkswagen International Finance N.V. Z dalších zjištění odvozujeme, že obrat celkových aktiv zůstává stálý, i když v posledních letech klesá. Veškeré změny se vztahují k roku 2011, kdy nastal velký růst tržeb. V souvislosti s tím došlo k potřebným investicím do hmotného majetku, proto v tomto roce vzrostla i celková (dlouhodobá a krátkodobá) zadluženost podniku.

Na základě SWOT analýzy jsme identifikovali silné a slabé stránky, příležitosti i možná ohrožení, se kterými se společnost ŠKODA AUTO a.s. strategicky vypořádá. Na tomto místě si dovolueme navrhnout, jakým způsobem by bylo vhodné postupovat, aby se podařilo minimalizovat slabé stránky, vyzdvihnout ty silné, zároveň se také pokusit předcházet a nejlépe úplně se vyhnout možným ekonomickým ohrožením.

Společnost ŠKODA AUTO může těžit ze své tradice. Jedná o silnou a stabilní značku, jejíž serióznost je umocněna mateřskou společností Volkswagen. Tím, že ŠKODA AUTO působí v České republice uprostřed Evropy, má výborné možnosti co se týče levné pracovní síly, zároveň se jedná o strategickou polohu, co se exportu týče. Z toho také firma těží, jelikož je největším exportním výrobcem do zemí EU (ale i mimo EU) v České republice vůbec. K tomu ještě připočteme četná významná ocenění některých produktů a můžeme shrnout, že ŠKODA AUTO, a.s. má do zajista stále automobilový trh do široka otevřen.

Zároveň jsme v rámci SWOT analýzy detekovali i slabé stránky, jimiž jsou jednak zaměstnanci, ač na jednu stranu odborně vyškolení a adaptabilní, na straně druhé se jejich počet zvyšuje (což souvisí s rostoucími náklady), ale také nejsou mnohdy ochotni migrovat či daleko dojíždět za prací. V tomto případě bychom mohli firmě doporučit, aby zaměstnancům vyšla vstříc v podmínkách, které by zaměstnance motivovaly za prací migrovat. Dále se doporučuje zapracovat do strategického plánování firmy adekvátní vybudování infrastruktury pro další možný rozvoj, který může firmě do budoucna přinést vzrůstající ziskovost. Co se týče nedostatku investičních zdrojů pro některé automobilky, zde je na zvážení manažerů, aby posoudil, jestli

jsou všechny automobilky životaschopné, a v případě kladné odpovědi zajistili co nejefektivnější hospodaření na všech pobočkách.

Příležitosti, které se ŠKODA AUTO, a.s. nabízejí, by rozhodně měly být využity. Vzhledem k tomu, že v Evropě, ale i mimo ni, neustále roste konkurence v rámci tržní globalizace, bude vhodné zajistit si postupně pevné postavení na automobilovém trhu i mimo Evropu. Nabízí se například asijský trh, kam by bylo možné postupně proniknout. Přesto se ale může stát, že se trh s automobily přesytí a poptávka bude mít klesající tendenci. Nicméně na tuto skutečnost lze zareagovat v předstihu, a to v souvislosti s rozvojem techniky a technologických postupů.

Dalším důležitým bodem je podpora vzdělávání, odbornost zaměstnanců a zkušenost pracovní síly. ŠKODA AUTO, a.s. jako první v roce 2000 přišla s výborným nápadem založit vysokou školu, která by podporovala mladé lidi vzdělávat se v oboru, ve kterém by následovně po studiích získali uplatnění. Tímto krokem si firma zajišťuje i dostatečnou odbornost svých zaměstnanců. Je tedy velmi důležité v trendu podpory vzdělávání i nadále pokračovat. Motivací pro mladé potenciální zaměstnance firmy ŠKODA AUTO, a.s. by mohlo být adekvátní finanční ohodnocení, neustálá možnost sebevzdělávání, získání pracovního místa u prestižní značky a možnost seberealizace. Toto všechno by firma mohla použít jako motivaci pro vysokoškoláky, mezi nimiž se mohou objevit kreativní odborníci, kteří pomohou firmě udržet si přední místo na automobilovém trhu.

6 Seznam použité literatury

Monografie

BOADWAY, R. W. *Welfare economics*. Glasgow: Basil Blackwell, 1984. 343 s. ISBN 0-631-13327-5.

FOTR, J.; SOUČEK, I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování*. 1. vyd. Praha: Grada 2005, ISBN 80-247-0939-2.

HOLMAN, R. a kol. *Dějiny ekonomického myšlení*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. 539 s. ISBN 80-7179-380-9.

KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80-7179-802-9.

SEDLÁČEK, J. Účetní data v rukou manažera: Finanční analýza v řízení firmy. 2. dopl. vyd. Praha : Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 8072265628.

SKALICKÝ J. *Blízká budoucnost podle Druckera*. E+M Ekonomie a Management, 2003. roč. 6, č. 2, s. 36-41. ISSN 1212-3609.

STERN, J. M.; SHIELY, J. S.; ROSS, I. R. *The EVA Challenge. Implementing Value-Added Change in an Organization*. New York: John Wiley & Sons, Inc. 2001. ISBN 0-471-40555-8.

STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1997. 661 s. ISBN 80-7169-454-1.

SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 3. přepr. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-736-7.

SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 4., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2006. 475 s. ISBN 80-7179-892-4.

SYNEK, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. 498 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

SYNEK, M. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.

VEBER, J. a kol. *Podnikání malé a střední firmy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 304 s. ISBN 80-247-1069-2.

VOCHOZKA, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 570 s. ISBN 978-80-247-4372-1.

ZÁMEČNÍK, R.; TUČKOVÁ, Z.; HROMKOVÁ, L. *Podniková ekonomika II*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. 194 s. ISBN 978-80-7318-624-1.

Internetové zdroje

DLUHOŠOVÁ, D. *Nové přístupy a metody k měření finanční výkonnosti podniku*. Ekf.vsb.cz [online]. 2007, č. 0 [cit. 2013-08-02]. Dostupné z: http://www.ekf.vsb.cz/miranda2/export/sites-root/ekf/frpfi/cs/okruhy/rocnik-2007/prispevky/dokumenty/S154_Dluhosova_Dana.pdf

Efektivnost podniku. *Podniková ekonomika* [online]. 2009 [cit. 2013-07-24]. Dostupné z: <http://www.podnikova-ekonomika.cz/efektivnost-podniku>

MÜLLER, R. *Finanční analýza podniku ŠKODA AUTO, a.s.: bakalářská práce*. Brno: Mendelejova univerzita v Brně, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií, 2014. Vedoucí bakalářské práce Gabriela Chmelíková.